

Nr 166.

Av herr **Persson, Karl, m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m.

En av grundförutsättningarna för maskinanvändning vid jordbruket är, då det gäller den rena jordbruksdriften, att jorden är stenfri. Inom mycket stora delar av vårt land är emellertid jorden ännu så stenbunden, att det är så gott som omöjligt att använda några som helst maskiner i den fältmässiga driften. Med den höjning av arbetskostnaden, som har skett de senare åren, ha de steniga jordbruken kommit i allt svårare läge härvidlag. Från det allmännas synpunkt och med hänsyn till den rationalisering av jordbruket, som är önskvärd, innebär detta ju även ett brännande spörsmål för såväl staten som den enskilde. En grundförutsättning för den storleksökning av de enskilda jordbruken, som enligt 1942 års jordbrukskommittés betänkande är önskvärd, är även att arealen till de utökade jordbruken är så stenfri som möjligt. Stenröjning bör och måste å alla de fall, där jorden är stenbunden, gå före utökning av arealen, om den större arealen skall tjäna något ekonomiskt ändamål. Visserligen har en ganska intensiv stenröjning, såväl med som utan statsanslag, förekommit under en lång följd av år för att inte säga så länge som jordbruk har bedrivits i landet, men det torde vara obestridligt, att intresset härför bör på alla sätt uppmuntras och stimuleras.

Härför fordras, dels att tillräckligt kapital ställes till förfogande och dels att bidragsformerna givas sådan utformning, att de enskilda jordbruken ekonomiskt äro mäktiga att utföra densamma i så stor utsträckning som möjligt. Maximibeloppet av det nuvarande bidraget till stenröjning utgör 350 kr. per har, och detta är med nuvarande kostnader alldeles för lågt — allra helst som bidragsprocenten utgör 60 procent av kostnaderna — detta även där jorden är så att säga normalt stenbunden. Ett utökande av bidragets maximibelopp till 500 kr. per har komme därför säkerligen inte att bidraga till att sådan jord, som är så stenbunden, att den inte bör användas till annat än bete, kommer att bli föremål för stenröjning. Även om stenröjning med maskinhjälp visar sig vara billigare än stenröjning på det gamla sättet, torde ett maximibidrag av 500 kr. per har behövas, om intresset och de ekonomiska möjligheterna skola vara för handen för att stimulera detta så nödvändiga arbete.

I 1947 års statsverksproposition har statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet föreslagit, att Kungl. Maj:t måtte medges rätt att för 1948 bevilja statsanslag intill 4 500 000 kr. för utlämnande av statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m. Då bidrag till stenröjning ingår i detta belopp, synes detsamma vara otillräckligt även med nuvarande grunder för tilldelningen. Lantbruksstyrelsen har för ändamålet begärt 4 800 000 kr, Visserligen ingår häri ett belopp av 300 000 kr. för bidrag till ökad kalkanvändning, vilket anslagsäskande departementschefen finner sig ej kunna förelägga årets riksdag på grund av att utredningen angående detsamma ej beräknas bli färdig i tid härför. Med hänsyn till att stenröjningen på allt sätt bör stimuleras och vad vi ovan föreslagit angående högre maximibidrag per har, synes det oss, att det högre bidraget ändock borde beviljas, och anslagsökningen främst användas för stenröjning.

I överensstämmelse härmed torde anslaget till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m. böra höjas med motsvarande belopp eller 300 000 kr.

På grund av vad som sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte dels medgiva, att Kungl. Maj:t må för år 1948 bevilja statsanslag intill 4 800 000 kr. för utlämnande av statsbidrag till ofullständiga jordbruk m. m. samt för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av kronor 4 300 000, dels besluta sådan ändring av gällande bestämmelser angående statsbidrag för stenröjning, att bidrag må kunna utgå med högst 500 kr. per har.

Stockholm den 23 januari 1947.

Karl Persson.

Gust. E. Andersson.

Gustav Hallagård.

Ivar Persson.

B. A. Nilsson.

Axel Löfvander.
